

XII.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 82. Ordinacija in ordinandi v letu 1933. — 83. Sacrae Poenitentiarie Apostolicae (Officii de Indulgentiis) Decretum, quo Indulgentia plenaria recitationi Divini Officii coram Sanctissimo Sacramento adnexa extenditur. — 84. Misijonska okrožnica jugoslovanskega katoliškega episkopata. — 85. Odprite srce, odprite roke... — 86. Prava o vršenju verskih dolžnosti učencev srednjih in srednjih strokovnih šol. — 87. Šolska proslava praznika sv. Save. — 88. Proučevanje in zatiranje raka. — 89. Priporočajte in širite »Nedeljo«! — 90. Naznanilo glede Družbe vednega češčenja. — 91. Slovstvo, — 92. Umetniške podobice Apostolstva sv. Cirila in Metoda. — 93. Osebna naznanila.

82.

Ordinacija in ordinandi v letu 1933.

Višji redovi, ki jih našteva kan. 949 cerkvenega zakonika, se bodo delili v nastopnem letu 1933 v smislu določila kan. 978, § 2 v sledečem sporedu: Prvi višji red ali subdiakonata na dan 6. januarja 1933, ki je praznik Razglasjenja Gospodovega. 2. Drugi višji red ali diakonata na dan 1. aprila 1933, ki je sobota pred Tihonedeljo. 3. Tretji višji red ali presbiterata na dan 9. julija 1933, ki je peta pobinkoštna nedelja, ali nedelja slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda.

Subdiakonati bodo prejeli naslednji gojenci V. in IV. letnika v kn.-šk. Duhovniškem semenišču:

Iz V. letnika: Čakš Štefan iz Šmarja pri Jelšah; Čokl Janez iz Zibike; Halas Daniel iz Črensovca; Kolenc Martin iz Zagorja ob Savi; Orešnik Jožef iz Ljubnega ob Savinji; Varga Jožef iz Bogojine.

Iz IV. letnika: Bratuša Alojzij iz Negove; Križan Franc od Sv. Lovrenca na Dravskem polju; Pečar Franc od Sv. Martina pri Vurbergu; Prelog Ljudovik iz Framaja.

Častiti gg. dušni pastirji naj v zmislu kan. 998 razglasijo kandidate za subdiakonata na praznik sv. Štefana, dne 26. decembra 1932 (ali naslednjo nedeljo) iz prižnic vernemu ljudstvu. Obenem naj se povabijo verniki, da opravljajo molitve za goreče duhovnike; naj pa tudi nihče, ki ima opravičene pomisleke zoper posvetitev naštetih kandidatov za subdiakonata, tega ne prikriva. (Kan. 999.)

Po naročilu lavant. sinode iz l. 1911, str. 812 naj dušni pastirji vsakokrat, ko razglasijo imena ordinandov, skupno z verniki molijo: Molitev za duhovnike, trikrat »Oče naš«, »Zdrava Marija« in »Čast bodi Očetu«. (Sinoda 1903, str. 910 nasl.) ali pa: »Za duhovnike v domovini« str. 191 »Cerkvenega molitvenika«. Na dan podelitve višjih redov naj pridodajo posamezni duhovniki v dnevni sv. maši k predpisanim oracijam molitev »Pro omni gradu Ecclesiae«, ki je 3. med »orationes diversae«. Vernike pa se naj vsakokrat na nedeljo pred podelitvijo višjih redov posebej opozori, da molijo za ordinande in duhovniške poklice. Dan razglasitve za diakonata in presbiterata se bo z imeni kandidatov vsakokrat posebej sporočil čč. kn.-šk. župnijskim uradom.

Sacrae Poenitentiariae Apostolicae

(Officii de Indulgentiis)

Decretum, quo Indulgentia plenaria recitationi Divini Officii coram Sanctissimo Sacramento adnexa extenditur.¹

Quo magis, praesertim in clero, numerus et pietas augeatur adoratorum Sacramenti mirabilis quod Christus Dominus, transiturus de hoc mundo ad Patrem, tamquam Passionis suae memoriale perpetuum et de sua contristatis absentia solatium singulare reliquit, Ssmus Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. XI, in Audientia die 21. mensis Octobris anni currentis infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiori impertita, peculiarem gratiam iam in alia simili Audientia die 17 Octobris 1930 benigne concessam (cfr. Acta Apostolicae Sedis, vol. XXII, p. 493) ita extendere dignatus est ut qui in Sacris constituti divinum Officium in alias preces commutatum rite obtinuerint, indulgentiam plenariam, si preces eiusmodi coram Ssmo Sacramento sive publicae adorationi exposito sive in tabernaculo adservato devote recitaverint, suis conditionibus, et ipsi lucrari valeant. Praesenti in perpetuum valituro absque ulla Brevis expeditione et contrariis quibuscumque minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Poenitentiariae, die 7 Novembris 1932.

L. Card. Lauri, Poenitentiarius Maior.

L. ✠ S.

I. Teodori, Secretarius.

Misijonska okrožnica jugosl. katoliškega episkopata.

Delo za misijone, t. j. za oznanjevanje evangelija med neverniki, je vršila Cerkev vedno živo in požrtvovalno. Tudi Jezusovi apostoli niso bili nič drugo nego oznanjevalci Jezusovega evangelija med narodi. Brž po Gospodovem vnebohodu so se razšli po vsem takrat znanem svetu, pa so šli od mesta do mesta, od vasi do vasi ter oznanjevali povsod ime Jezusovo in pričali o Njegovem vnebohodu in božanstvu. Čim so izpreobrnili eno mesto, so ustanovili v njem krščansko občino, ji postavili predstojnike, a sami so šli dalje, da ponesejo ime Jezusovo do kraja zemlje.

Apostoli so vedeli, da je to njihova služba in da jih je Jezus zato izbral za svoje apostole ter poslal po svetu. Neposredno pred vnebohodom jim je namreč govoril: »Pojdite in učite vse narode; krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha; in učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mat. 28, 19. 20.) »Prejeli pa boste moč, ko pride v vas Sveti Duh in boste meni priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji in do kraja sveta.« (Dj. Ap. 1, 18.)

Zavedali so se, koliko je bilo Jezusu na tem, da se svet čimprej obrne k Njemu in postane deležen božjega kraljestva, milosti in odrešenja Jezusovega. Sam jim je tolikokrat prav v tej točki odkril svoje srce: »Glejte,« jim je dejal, »da so polja že bela za žetev.« (Jan. 4, 35.) »Žetev je velika, delavcev pa malo; prosite torej Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.« (Luk. 10,

¹ Acta Ap. Sedis, Ann. XXIV (1932), Num. 12. pag. 411. — Primerjaj Oglasnik lav. škofije, 1930, VII., odst. 64., str. 110.

2.) Kadar jim je govoril o izpreobrnenu poganov, je radostno vzdrtelo Njegovo srce: »Prišlo jih bo,« je govoril svojim v zanosu, »veliko od vzhoda in zahoda in bodo sedli za mizo z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu.« (Mat. 8, 11.)

Zato so apostoli z občudovanja vredno vnemo vršili svoje misijonsko delo. Nič jim ni bilo težko, kadar je bilo treba delati za rešenje duš in slavo imena Jezusovega. Mučila sta jih glad in žeja, šli so skozi gore in puščave, trpeli žejo in mraz, smrt in pregnanstvo, samo, da bi dovedli ljudi k Resnici in Luči božji. Vsi razen enega so umrli v groznih mukah.

A vendar: ljubili so ta svoj misijonski poklic z vso dušo. Bili so najsrečnejši, kadar so mogli, četudi za ceno krvavih žrtev, pridobiti mnogo, mnogo duš. Sv. Pavel ima za največjo milost, kar mu jih je Bog naklonil, da je Bog v njem razodel svojega Sina in mu dal oznanjevati Njegovo blagovest med narodi (Gal. 1, 15. 16), oznanjevati »nedoumljivo bogastvo Kristusovo« (Ef. 3, 8). In od srca se veseli, kadar tudi drugi oznanjajo Kristusa: »Da se le, kakorkoli že, oznanja Kristus, tega se veselim in se bom veselil.« (Filip. 1, 18.) Slehernemu, ki je postal deležen te časti, navdušeno čestita: »Kako so,« pravi, »lepe noge oznanjujočih mir in oznanjujočih dobro!« (Rim. 10, 15.)

Vedno so čutili apostoli kot prvo skrb, da najdejo sebi pomočnike in naslednike v apostolski službi. »Kako pa naj verujejo,« vprašuje zopet sv. Pavel, »v tistega, o komer niso slišali? In kako naj slišijo brez oznanjevalca? In kako naj oznanjajo, če niso poslani?« (Rim. 10, 14. 15.)

Zato so ti, sledeč apostolskemu izročilu, še pred smrtjo pošiljali svoje učence v kraje in dežele, do katerih niso mogli sami dospeti. Ko so pa apostoli pomrli, so prevzeli njihovo apostolsko skrb nasledniki, na čelu s Petrovim naslednikom, s svetim Očetom, papežem. Pošiljali so glasnike svete vere v vse kraje širnega rimskega cesarstva; tudi v Egipet, Galijo, Španijo, v azijske pokrajine in v naš Ilirik. Ko so rimsko cesarstvo pridobili, tedaj so šli katoliški glasniki svete vere tudi v barbarske dežele in jim oznanjali evangelij: na Angleško, Irsko, Nemško, v dežele na severu.

Tako je bilo vedno, skozi vso zgodovino. Vedno dalje je prodirala misijonska delavnost Cerkve: tekem srednjega veka je že vsa Evropa sprejela krščanstvo. Slovanski narodi: Poljska, Češka, Moravska, Rusija. Neslovanski: Madžari, Litavci in drugi. Mi smo krščanstvo sprejeli — hvala Bogu! — še prej kot vsi drugi, od glasnikov sv. vere, misijonarjev, ki nam jih je poslal rimski papež.

Tudi v dežele, v katere je bil prodril islam, je poslala Cerkev misijonarje, v kolikor je pač bilo mogoče. Misijonarji so šli, ker se niso bali ne za glavo ne za življenje. Stotine in stotine, posebno izmed frančiškanov, je močilo islamske dežele s svojo mučeniško krvjo.

Pozneje, ko so proti koncu srednjega veka drzni evropski mornarji ustvarili stike z daljnim vzhodom v Aziji in odkrili novi ameriški svet, je Cerkev takoj poslala tja v nove kraje misijonarje in osvajala duše za Boga še bolj vneto, kakor so si svetni osvajalci in trgovci prisvajali zlato in bogastvo. Tudi ameriški kontinent je sicer polagoma, pa skoraj v celoti sprejel krščanstvo; tam pa, kjer so bili katoliški misijonarji, katoliško vero. Na daljnem vzhodu, v Indiji, Japonski in Kini je izpreobrnil mnoge milijone slavni misijonski apostol in svetnik sv. Frančišek Ksaverij in njegovi sodelavci in nasledniki. Če bi ne bilo krvavih preganjanj, ki so v krvi zadušila seme besede božje in pregnala s silo misijonarje iz onih dežel, bi bil morda azijski vzhod že katoliški.

Te misli Cerkev nikdar ni opustila. Kakor hitro je bilo mogoče, so zopet šli tja katoliški oznanjevalci svete vere. Tudi v teh deželah ni Cerkev nikdar prenehala z misijonskim delom.

Končno so glasniki evangelija prišli tudi v vročo, črno, divjo Afriko in jo napajali z oznanjevanjem božje besede, pa tudi z mučeniško krvjo. In ves črni kontinent je v novejšem času na potu hitrega izpreobrnenja.

Torej, vsa zgodovina Cerkve je misijonstvo. Pa še danes je katoliška Cerkve Cerkev misijonstva. Zvesta apostolskemu izročilu in zapovedi Kristusovi, zastavlja tudi danes vse svoje moči, da izpreobrne k Bogu poganski in neverni svet.

Ravno dandanes je ugoden čas, pa tudi potreba, kakor nikoli poprej. Moderna kultura je zvezala svet z najtesnejšimi vezmi: novimi prometnimi sredstvi, s trgovino, s šolstvom, s političnimi zvezami. Narodi so se medsebojno spoznali in zblizali. Tudi daljni pogani poznajo skoro vse pridobitve naše moderne kulture, a Evropejci obiskujejo kar trumoma tuji svet. Vsakdo pa seje med daljnimi narodi svoje seme! Brezverci jim oznanjajo brezverstvo, pokvarjeni evropski izseljenci jih uče nemorale in materijalizma; razne krive verske ločinke razvijajo med njimi svojo propagando in se trudijo, da bi jih pridobile. Vsi ti rabijo pri tem vsa moderna sredstva za agitacijo in propagando. Odpirajo šole, nižje, srednje in visoke; vzdržujejo bolnice in sirotišnice; tiskajo knjige in izdajajo časopise; gradijo cerkve in župnišča, poslužujejo se kina, radija, avtomobila in zrakoplova.

Mnogo uspeha imajo! Kdor zaostane, je bitko izgubil. Ni torej čudno, da je tudi sveta Cerkve napela danes vse sile, da te narode osvoji za Resnico in za Boga, da za misijonstvo dela močno in intenzivno kakor nikdar poprej; da se ne ustraši nobenih žrtev, da tudi ona uporablja moderna sredstva v svojem misijonskem delovanju, posebno še šole in krščansko dobrotelost, ki močnejše kakor vsaka druga stvar vpliva na siromašne pogane in jih prešinja z ljubeznijo in spoštovanjem do krščanstva.

Naravno je, da zahteva to ogromnega dela in izdatnih sredstev. To so ogromne pokrajine, mnogokrat večje kakor vsa Evropa! Tu je potrebnih tisoče duhovnikov, glasnikov svete vere, a rabili bi jih, če bi bilo mogoče, tudi stotisoče. Še več se potrebuje redovnic za šole in bolnice. Ali pred vsem je potreba denarne podpore, da se more, četudi skromno, vzdrževati toliko misijonarjev, da se morejo graditi cerkve, šole, bolnice in župnišča, da se morejo odgajati profesorji, zdravniki in učitelji, da se morejo izšolati v misijonskih semeniščih domači duhovniki, da bo lažje deliti pomoč in miloščino poganskim sirotam. Raditega rimski papeži zadnje čase ničesar toliko ne priporočajo in ne podpirajo kot misijonstva. Vedno ustanavljajo nove misijonske postaje in okrožja, vedno pošiljajo nove misijonarje v poganske dežele; vedno prosijo, skoraj rotijo katoliško ljudstvo, naj z molitvijo in prispevki kar najbolj vneto in izdatno pomaga katoliškemu misijonstvu, a mlade ljudi obojega spola, da se posvetijo težkemu in trpljenju polnemu, pa vzvišenemu misijonskemu poklicu.

Posebno sta se v tem odlikovala oba poslednja papeža, Benedikt XV. in sedanji sveti Oče Pij XI. V pre mnogih govorih, pismih, naročilih in akcijah se vedno znova zavzemata za misijone in jih priporočata škofom, duhovnikom in vernemu katoliškemu ljudstvu vseh dežel in vseh narodov. Največji del svojih dohodkov in daril, ki jih dobivata od darežljivih katolikov, žrtvujeta za misijone. Še celo posebne okrožnice o misijonih izdajata drugo za drugo: »Maximum illud«, »Romanum pontificum«, »Rerum Ecclesiae«.

Katoliško ljudstvo jih rado sluša. Na tisoče idealnih mladeničev in mladenk stopa v misijonske redove in odhaja v daljne poganske dežele, da rešuje neumrljive duše, da daleč proč od svojcev in domovine žrtvuje mladost in življenje razširjenju kraljestva božjega. Ustanavljajo se nove misijonske družbe v pomoč misijonom, izdajajo se misijonski časopisi in prirejajo se razstave v korist misijonom. Goreči katoliki in katoliška verska in kulturna društva zbirajo

darove za misijone, v denarju in blagu. Predava in pridiguje se, prirejajo se pobožnosti, katerih namen je pomnožiti molitev in propagando za misijone.

Uspehi niso izostali. Sedaj je na svetu okoli 480 katoliških misijonov; 20.000 duhovnikov-misijonarjev deluje v poganskih krajih, 5000 je domačih misijonskih duhovnikov. Misijonskih sester je nad 30.000; 100.000 katehistov, domačih kristjanov-učiteljev pomaga misijonarjem. Duhovniških semenšč je v misijonih 377, a klerikov je okoli 16.000 iz vseh narodov sveta.

Posebno se odlikujejo v delu za misijone zapadni katoliški narodi: Francozi, Belgijci, Holandci in katoliški Amerikanci. Majhni narodi, malo večji od našega, Belgijci in Holandci imajo samo v misijonih več tisoč misijonarjev in žrtvujejo zanje milijone in milijone. Pri nas Slovencih in Hrvatih se dolgo ni mogla prav udomačiti misijonska misel. Saj smo doma sami bridko občutili pomanjkanje duhovnikov, ljudstvo je pač revno, a da po pravici povemo, tudi versko življenje je bilo pri nas precej mlačno in zaspano. A začetek je storjen tudi pri nas. Že leta 1923. je sklenila naša škofovska konferenca, da se v naših škofijah uvede po željah sv. Očeta za duhovništvo »Misijonska zveza duhovnikov«, za vernike pa »Družba za širjenje vere«. To se je tudi izvedlo. Zbiralo se je po cerkvah, ustanovljale so se misijonske družbe in odseki; vršile so se misijonske pobožnosti in pridige. Posebno mnogo vneme so pokazali katoliški časopisi, zlasti misijonski. Pa, kar je še lepše: dočakali smo, da so se napotili prvi misijonarji naše krvi v misijone, in to iz naših domačih redov, jezuitskega in frančiškanskega. Jezuiti so celó dobili posebno misijonsko pokrajino v indijski Bengaliji.

Ali vendar smo pri tem zveličavnem delu zaostajali za drugimi narodi. »Družba za širjenje vere« je skoraj zaspala. Ali ravno ta bi morala biti glavno oporišče misijonskega dela med širšimi sloji. Tako smo, ne v svojo čast, gotovo najšibkejši v misijonstvu med katoliškimi narodi in državami sveta. V izvestjih papežke »Družbe za širjenje vere«, ki izide vsako leto, je naše ime precej na zadnjem mestu.

Pa ni treba, da bi moralo biti tako; tudi ni prav, da je tako. Mi smo sinovi slavnega katoliškega naroda. Moramo biti torej tudi danes prvi v delu za božjo stvar.

Zato smo škofje sklenili, da vam pošljemo iz naše letošnje konference tole pismo, da vas vse, duhovnike in ljudstvo, ponovno vnamemo za misijonsko delo in da istočasno odredimo primeren način, kako se naj to delo razvija in izvaja:

Poslušajte, kaj smo določili o tej stvari:

I. Misijonski dan naj se odslej vrši v vseh škofijah istega dne, na predzadnjo nedeljo meseca oktobra. Na ta dan morajo imeti vsi župniki in župnijski upravitelji pri glavni službi božji misijonsko pridigo in v njej toplo priporočiti misijonsko akcijo.

Posebna zbirka za misijone naj se vrši ta dan pri vseh glavnih sv. opravilih v cerkvi, a izven cerkve z zbiralnimi puščicami. Zbrane prispevke naj pošljejo gg. župniki na ordinariate, a ti naj jih pošljejo po diecezanskem voditelju »Družbe za širjenje vere« osrednjemu odboru.

V mestih in sploh po župnijah, kjer je to mogoče, naj bo na ta dan javno čiščenje presvetege R. T. skozi ves dan, k sklepu slovesne večernice. Kjer to ni mogoče, naj bo vsaj molitvena ura, in sicer tisti čas, ki je za vernike najbolj prikladen: ali zjutraj, ali po glavni sv. maši, ali pa popoldne, ali zvečer. Pobožnost se konča z zakramentalnim blagoslovom.

Kjerkoli je katoliško društvo ali šola, naj bo ta dan posebna, svečana misijonska akademija ali skioptično predavanje z govorom o važnosti misijonskega dela in z zbiranjem prostovoljnih prispevkov. Misijonski dan mora z vso skrbjo

v celi državi organizirati Osrednji odbor »Družbe za širjenje vere«. Prav tako je njegova naloga, da razpošlje po ordinariatih ali škofijskih voditeljih nabiralnike in načrt za priložnostno pridigo vsem župnijskim uradom v državi.

II. V vsaki župniji brez izjeme, naj se osnuje »Družba za širjenje vere« po pravilih, ki jih je predpisala Sveta Stolica in jih bo dal skupaj s sprejemnimi podobnicami tiskati Osrednji družbeni odbor. Člani naj molijo vsak dan za misijone Očenaš in Zdrava Marija v vzdihom: Sv. Frančišek Ksaverij, prosí za nas! Mesečno naj darujejo za misijone 1 Din, ako so siromašni, pa 50 par. Članarino naj zbirajo »desetniki« po desetnijskih listkih, ki jih dobijo gg. župniki od škofijskega voditelja. Kjer je mogoče, naj bodo za družbenike ob glavnih družbinih praznikih, to je 3. maja (Najdenje sv. Križa) in 3. decembra (praznik sv. Frančiška Ksaverija) posebna popoldanska sveta opravila z nagovorom o misijonih. Člani naj zlasti skrbijo, da bodo pridobili novih članov in prijateljev misijonov. Tudi organizacija misijonskega dneva je njihova dolžnost.

III. Naša želja je, da se osnujejo po katoliških in verskih društvih misijonski odseki, ki bi se posebej zanimali za misijone, čitali misijonske časopise, delali med drugim članstvom in tudi med nečlanstvom propagando za katoliške misijone, dajali posebno članarino v korist misijonov in končno zbirali dobrovoljne prispevke za misijone, v denarju in blagu. Ti odseki bi skupno s krajevno »Družbo za širjenje vere« organizirali javne misijonske prireditve, splošne misijonske zbirke in misijonski dan. Kjer jih je več, bi mogli skupno z župnikom kot krajevnim voditeljem »Družbe za širjenje vere«, ustanoviti krajevni misijonski odbor, ki bi vodil delo, da bi bilo kar najbolj enotno in čvrsto.

Kjer na katoliških šolah ni katoliških društev, tam naj uprava šole osnuje poseben misijonski odsek s sličnim delokrogom, a v sporazumu s krajevnim župnikom. Ako gre za otroke iz osnovne šole, se lahko osnuje namesto »Družbe za širjenje vere«, »Dejanje svetega Detinstva« za otroke.

To bi bil dragi verniki, okvir za naše misijonsko delo. Pa okvir in načrt ne koristita nič, če ne položimo v nju srca in navdušenja. Položimo jih, bratje, v to sveto božjo akcijo! Odzovimo se glasu Cerkev, poslušajmo prošnje svetega Očeta! Radi se dajmo vpisati v »Družbo za širjenje vere« in v misijonske odseke! Misijonom pomagajmo na vso moč!

Predvsem s sveto molitvijo. »Prosite Gospoda žetvel« je dejal Jezus na prvem mestu. Cerkev ve, da so v božjih rokah srca misijonarjev, pa tudi srca revnih poganskih ljudi, katerim misijonarji pridigujejo. Bog in Njegova milost premoreta vse, več kot zlato, ki ga imajo druge vere mnogo več kakor mi. Bog je pa z nami. Zato naše misijonstvo bolje uspeva, dasi ima manj sredstev. Zato Cerkev predvsem zahteva od nas molitve za misijone. Vroče, zaupne in stalne molitve. Molitve in žrtve. Radi tega, bratje, molimo za uspeh misijonov! Molimo mnogo in pobožno! Tudi svoje križe in težave darujmo Bogu za rešitev duš! Potem pa: podpirajmo misijone z denarjem in darovi! Kdor zmore več, naj da več! Kdor ne more, naj da vsaj tisti vdovni novčič in svojo članarino! Kadar dajemo za misijone, dajemo Bogu, dajemo v najplemenitejše namene. Na našo darežljivost je navezana rešitev tolikih duš. Z našimi dinarji jih moremo privedi k Bogu, moremo razširiti kraljestvo božje, postati deležni apostolske časti, pokazati tolikim bednim, nam tujim bratom pot do sv. Križa in do božjega tabernaklja; storiti največje delo duhovnega in telesnega usmiljenja; pomakniti za korak dalje v svet Kristusovo omiko in civilizacijo; narediti Boga za svojega dolžnika; izprositi sebi in svoji domovini božj blagoslov, milost in rešenje. Bodimo torej darežljivi za misijone! Dajmo, kar največ moremo v zbirko na misijonski dan. Plačajmo skromno članarino, naklonimo tudi kakšen izreden dar misijonom po katoliških časopisih in misijonskih društvih!

In vse to z apostolsko navdušenostjo! Dobri, idealni mladeniči in mladenke, katerih srca se je Bog dotaknil in jih pozval v težki, a sveti misijonski poklic, naj ne zapirajo svojega srca klicu Milosti. To je izredna milost, ki jim jo je Bog podelil: Da se povsem Bogu posvetijo; da bodo onim, ki so v temi in smrtni senci, glasniki Velikega Kralja; da postanejo deležni apostolske slave in blaženstva. Njihove žrtve bodo v rešenje svetu, domovini v blagoslov. Čim več kateri narod daruje za misijone, tembolj mu Bog pomaga. Daje mu goreče duhovnike doma, idealno mladino, in vestne, zavedno-katoliške voditelje.

Komur Bog ni dal te posebne milosti, naj deluje v domovini za misijone, naj bo misijonar doma, naj se zanima za misijone, naj jim bo pospeševatelj in dobrotnik! Zlasti mladina je poklicana v ta sveti apostolat: učenci in učenke, dijaki in dijakinje, bogoslovci in akademiki, idealne žene in mladenke. Njihova vne- ma in iznajdljiva ljubezen delata naravnost čudeže. Nihče ne zna tako moliti kot žena, nihče se ne zna tako žrtvovati kot žena. S svojimi ročnimi deli pa morejo najlepše okrasiti Jezusa v misijonih, v sredi poganskih pokrajin.

Bratje, ljubite misijone! Delajte za misijone! To je naše naročilo. Misijon- stvo je apostolat, in sicer, kakor je sam sveti Oče rekel, »najzvišenejši, bistvu Cerkve najprimernejši, papeževemu srcu najdražji apostolat«. (»Osservatore Ro- mano« 29. 11. 1932.) Bratje, veliko je plačilo za misijonski apostolat. Prija- telji misijonov so »slava Kristusova« (2 Kor. 8, 23); njihova imena so napisana na dvanajstih temeljih nebeškega Jeruzalema (Razod. 21, 4).

In vsem, ki bodo misijone ljubili in za nje delali, podeljujemo mi že v na- prej naš škofovski blagoslov in jih priporočamo varstvu in milosti velike Kra- ljice apostolov, naše ljube Gospe.

V Zagrebu, na škofovski konferenci, 19. novembra 1932.

† **Dr. Anton Bauer** l. r.,
nadškof zagrebški, preds. škof. konference.

† **Dr. Nikolaj Dobrečić** l. r.,
nadškof, primas srbski.

† **Dr. Ivan Ev. Šarić** l. r.,
nadškof vrhbosanski.

† **O. Ivan Rafael Rodić** l. r.,
nadškof beograjski in Ap. Adm. banatski.

† **O. Alojz Mišić** l. r.,
škof mostarski.

† **Fra. Josip Garić** l. r.,
škof banjaluški.

† **Dr. Anton Akšamović** l. r.,
škof djakovski in Ap. Adm. baranjski.

† **Dr. Dionizij Njaradi** l. r.,
škof križevski.

† **Dr. Jeronim Mileta** l. r.,
škof šibeniški in Ap. Adm. zadrski.

† **Dr. Kvirin Bonefačić** l. r.,
škof splitski.

† **Dr. Josip Srebrnič** l. r.,
škof krški.

† **Dr. Ivan Gnidovec** l. r.,
škof skopljanski.

† **Mihael Pušić** l. r.,
škof hvarski.

† **Dr. Gregorij Rožman** l. r.,
škof ljubljanski.

† **Dr. Josip Marija Carević** l. r.,
škof dubrovniški.

† **Dr. Ivan Starčević** l. r.,
škof senjski in modruški.

† **Lajčo Budanović** l. r.,
škof in Ap. Adm. bački.

† **Dr. Ivan Tomazič** l. r.,
škof, kot zastopnik škofa mariborskega.

Anton Milosević l. r.,
delegat škofa kotorskega.

Opomba. Ta pastirski list morejo čč. gg. dušni pastirji vernikom s prižnice prebrati na praznik Sv. Treh Kraljev, dne 6. januarja 1933, ko se vrši zbirka v prid afriškimi misijonom.

85.

Odprite srce, odprite roke . . .

V škofijskem Oglasniku, X. 1932. je bil pod gornjim naslovom objavljen poziv škof. ordinariata in škof. odbora K. A. v Mariboru, s katerim se ta dva obračata na vse čast. župnijske urade z željo, da bi se v vseh župnijah izvedla nabiralna akcija za podpiranje domačih revežev. V pozivu je tudi sledeči odstavek:

»Pomanjkanje bo v mestih mnogo večje, kakor na kmetih, radi tega se povsod spomnite tudi teh revežev. Od tistega, kar se v župniji nabere, pošljite en del (v denarju) po priloženi položnici škof. odboru, ki bo s tem podpiral tukajšnje reveže. V mestu jih bo na tisoče, ki bodo pomoči potrebni in krščanska usmiljenost nam nalaga dolžnost, da jim pomagamo.«

Položaj je sedaj veliko bolj obupen, kakor je bil takrat, ko so bile gornje besede zapisane. Revščina se stopnjuje in število brezposelnih katastrofalno narašča. Na desetine družin životari v barakah brez vsakih sredstev. Vsi ti pričakujejo pomoč tudi od cerkvene strani.

Ordinariat bi tudi mestnim revežem v znatni meri rad pomagal; zato se obrača s škof. odborom K. A. vred na vse župnijske urade s sledečo novo prošnjo:

V vsaki župnijski cerkvi se naj priredi eno nedeljo ali en praznik darovanja za mestne reveže. Da bo imela akcija večji uspeh, naj dušni pastirji s prižnic s toplimi besedami naslikajo obupni položaj mestnih revežev ter vernike vzpodbudijo k delu krščanskega usmiljenja. Nabrani prispevki se naj pošljejo po priloženi položnici ordinariatu vsaj do 31. januarja 1933.

Današnji čas zahteva žrtev. Zlasti dolžnost nas katoličanov je, da prinašamo žrtve v lajšanje bede svojih revnih bratov.

86.

Pravila o vršenju verskih dolžnosti učencev srednjih in srednjih strokovnih šol.

Ministrstvo prosvete kraljevine Jugoslavije, oddelek za srednjo nastavo, S. N. br. 35.420, 1. novembra 1932 v Belgradu.

Na podlagi predpisa 4. točke, člena 11. ustave kraljevine Jugoslavije z dne 3. septembra 1931 in na predlog predstavnikov priznanih veroizpovedi proglašam pravila o vršenju verskih dolžnosti učencev srednjih in srednjih strokovnih šol.

Člen 1.

Učenci srednjih in srednjih strokovnih šol so obvezani vršiti predpisane verske dolžnosti. Trajno, neopravičeno in nemarno zanemarjanje teh dolžnosti se kaznuje po predpisih pravil o vedenju učencev srednjih in srednjih strokovnih šol.

Člen 2.

Učenci posameznih veroizpovedi praznujejo praznike, ki so po Pravilniku o verskih praznikih predpisani za njihovo veroizpoved.

Člen 3.

Vsak dan, v začetku prve ure, moli eden od učencev na glas to molitev: »Začni, prosimo, Gospod, naša dejanja s svojim navdihovanjem in spremljaj jih s svojo pomočjo, da se vse naše molitve in vsa naša dela vselej po tebi začno in po tebi končajo.«

Člen 4.

Vsak dan, po zaključku poslednje ure, moli eden od učencev na glas to molitev: »Hvala ti za vse dobrote tvoje, vsemoškočni Bog, ki živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen.«

Člen 5.

Učenci pravoslavne vere so dolžni:

1. Da gredo v skupinah, in po predpisani vrsti, v spremstvu svojih razrednih starešin in veroučiteljev na določene nedelje in praznike v cerkev k službi božji.
2. Da gredo k obhajilu dvakrat na leto.

Člen 6.

Učenci rimsko-katoliške in grško-katoliške veroizpovedi so dolžni:

1. Da vse nedelje in praznike prisostvujejo v cerkvi razlaganju evangelija in skupni službi božji; ako kateri učenec iz opravičenih razlogov in po želji staršev ne more prisostvovati tej skupni službi božji, se je udeleži v župni cerkvi in o tem obvesti svojega kateheta;
2. da gredo trikrat na leto k spovedi in obhajilu, in da pred velikonočno spovedjo prisostvujejo duhovnim vajam, ki se vrše na določene dni (sobota popoldne, nedelja in ponedeljek);
3. da na Telovo prisostvujejo verskemu obhodu (procesiji).

Člen 7.

Za starokatolike ...

Člen 8.

Za evangelike ...

Člen 9.

Za muslimane ...

Člen 10.

Za jevreje (jude) ...

Člen 11.

Nedelja je splošni dan odpočitka za vse učence; zato ni treba učencev ta dan brez velike nujnosti zaposlevati z delom v šoli (priprave na koncerte, družinski sestanki i. dr.).

Člen 12.

Celo- in poldnevne dijaške ekskurzije se ne morejo vršiti na nedeljo.

Belgrad, 31. oktobra 1932.

Minister prosvete
dr. Drag. Kojić, l. r.

87.

Šolska proslava praznika sv. Save.

Ministrstvo prosvete, občni oddelek, je z odlokom z dne 28. decembra 1928, št. 20.621, odredilo glede zgornjega sledeče:

1. Na šolah s homogeno pravoslavno mladino se spored svečanosti izvrši po sporazumu cerkvene in šolske oblasti.

2. Na šolah, kjer tvori pravoslavna mladina večino, a je mladine drugih veroizpovedi prilično število, se cerkveni obred za pravoslavne učence izvrši ločeno od splošne državne svečanosti, in sicer: ako se cerkveni obred izvrši takoj po jutranji službi božji, to je od osmih do devetih, se more državna šolska svečanost začeti v šoli ob enajstih. Ako cerkvena oblast ne more izvršiti obreda pred službo božjo, se cerkveni obred izvrši dopoldne, državna svečanost pa popoldne od dveh naprej.

3. Na šolah, kjer tvorijo pravoslavni učenci manjšino, se obred za pravoslavne učence izvrši v cerkvi ali v eni za ta dan v ta namen določeni učilnici, toda nikakor ne v isti dvorani, kjer se vrši državna svečanost.

88.

Proučevanje in zatiranje raka.

Jugosl. društvo za proučevanje in zatiranje raka, pododbor Maribor, se je preko sreskega načelstva Maribor, desni breg, dne 8. novembra 1932 obrnilo na kn.-šk. ordinariat s prošnjo, da isti vsem župnijskim uradom priporoča, naj gredo društvu na roko pri njegovem delovanju. Z ozirom na to se vsi gg. duhovniki povabijo, da v vsakem oziru podpirajo plemenite namene omenjenega društva za olajšanje ljudske bede!

89.

Priporočajte in širite „Nedeljo“!

Po sklepu škofijskega odbora K. A. v Mariboru je »Nedelja« list Kat. akcije. Tozadavne naloge zdaj še ne rešuje v polni meri, polažoma pa ji bo popolnoma zadostila. Prvi korak bo storjen z novim letom. Urejevana bo tako, da bo bolj sistematično vodila k notranji poglobitvi. Zadeve K. A. pa dobijo v njej poseben prostor. Obravnavala se bodo načela K. A., navodila, kako se lahko vsak udejstvuje kot apostol, ter zgledi, ki bodo vzpodbujali h katoliškemu delu.

Da bo prizadevanje »Nedelje« rodilo med ljudstvom sad, je potrebno, da se list med njim razširi. Ordinariat želi in prosi, da se dušni pastirji za širjenje lista toplo zavzamejo. V gotovem oziru je »Nedelja« našemu ljudstvu eden najbolj potrebnih listov.

Vsak župnijski urad bo dobil od uprave »Nedelje« 10 izvodov prve številke novega letnika. Gg. duhovniki, pošiljatve ne zavržite! Najdite človeka, ki bo v župniji pridobil vsaj 10 novih naročnikov. List prej priporočite s prižnice. V priporočilu naglasite, da »Nedelja« stane letno samo 24 Din in izide vsak teden na 16 straneh.

90.

Naznanilo glede Družbe vednega češčenja.

Cerkveni paramenti, ki jih je Družba vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa v letu 1932. oskrbela, bodo v dnevih 27., 28. in 29. decembra t. l. na ogled v drugem nadstropju novega poslopja čč. šolskih sester v Mariboru.

Izkaz prispevkov v letu 1932. in poročilo o delovanju Družbe v letih 1931.¹ in 1932. se bosta objavila pozneje.

91.

Slovstvo.

Raztreseno klasje. Štiriintrideset različnih govorov. V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani govoril dr. M i h a e l O p e k a, stolni kanonik in učitelj homiletike na vseučilišču v Ljubljani. I. zvezek. V Ljubljani 1932. Prodajalna H. Ničmanova. Cena Din 24.—.

Ponovno so bile na tem mestu naznanjene in priporočene dr. Opekovе homiletične publikacije. O zgornji knjigi, ki jo bo dopolnil še II. zvezek, piše avtor v uvodu: »K snopom in snopkom, povezanim na bogati evangelijski njivi in v skromnih knjižicah, širši javnosti podanim, sem nabral — za slovo — še malo r a z t r e s e n e g a k l a s j a: nekaj necikličnih, različnih govorov. Več duhovnih sobratov je tako želelo...«

Vsebina je raznovrstna, pa v vsaki točki jedrnata in praktično zelo uporabna. So to nekako priložnostni govori za advent, za konec starega in začetek novega leta, za predpostni in postni čas, za velikonočno in pobinkošno dobo, za praznike sv. Petra in Pavla, Vnebovzetja Marijinega in Kristusa Kralja, za Spomin vseh vernih mrtvih...

Duhovniki, ki si želijo dobrih pripomočkov in novih misli za pridige, pa tudi lajiki, ki ljubijo zanimivo duhovno berilo, bodo radi segli po zgoraj označeni knjigi.

92.

Umetniške podobice Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

ACM je izdalo 50 vrst umetniških podobic za ljudstvo in za otroke. Poleg globoko religioznih slik iz vzhodne cerkvene umetnosti so zastopani slovanski svetniki: sv. Stanislav, Janez Nepomuk, Venceslav, Ljudmila. Dodalo je Slomšekovo Žalostno M. B. in malo sv. Terezijo, zaščitnico Rusije, v novejšem času pa še sv. Jožefa, sv. Antona in sv. Frančiška Asiškega. Razen ruskih (Nesterov, Vasnecov, Malcev) in čeških umetnikov (Köhler, Manes, Urban, Thořova) so v tej izdaji zastopani tudi starejši slovenski slikarji: Valentin Mencinger (1702 do 1759), Franc Jelovšek (1700—1764) in Matej Langus (1792—1855). Iz novejše slovenske cerkvene umetnosti so se v to zbirko sprejeli tri umotvori Josipa Urbanija. Strokovnjak je ocenil te podobice takole:

Izreden umetniški užitek nam nudijo podobice, ki jih je pravkar izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Skoraj vse so reprodukcije po delih slovitih ruskih slikarjev Nesterova in Vasnecova; zastopan je tudi slavni

¹ Glej Oglasnik lavant. škofije 1931, XI. odst. 81., str. 80. in 81.

češki slikar Manes s sliko sv. Vaclava. Iz vseh teh podobnic nam zveni vzhodna krščanska duša v vsej svoji milini, mistični pogreznjenosti in poduhovljeni lju-bezni božji. Te slike so biseri vzhodne krščanske umetnosti, v kateri se je re-ligiozno čuvstvo tako čudovito in opojno razcvetelo. Po svoji notranji jasnosti in čistosti religioznega doživetja se morejo primerjati samo z umetnostjo versko najbolj razgibanih in gorečih dob. Zato so te podobice veliko več kot samo »podobice«; to so resnične molitve globokoverne duše, nežno-resno premišlje-vanje v slikah.

Cene: Srednji format, posamezne ali sortirane (15 vrst) Din 13.—, na bolj-šem papirju Din 16.— 100 kosov.

Manjši format, posamezne ali sortirane (6 vrst) Din 10.50, na boljšem pa-pirju Din 12.— 100 kosov.

Sortirane podobice vseh vrst po Din 13.— in Din 15.— 100 kosov.

Pri večjih naročilih (nad 500) sortiranih podobnic 10% popusta.

Podobice z molitvijo k sv. Tereziji za Rusijo Din 20.— 100 kosov.

Naročajo se v pisarni ACM — Ljubljana, Napoleonov trg 1.

Nakup teh za ljudstvo in šolsko mladino primernih podobnic se zlasti gg. katehetom toplo priporoča, tembolj, ker ves izkupiček gre v prid blagim na-menom Apostolstva (Bratovščine) sv. Cirila in Metoda. Kdor jih naroča, pospe-šuje s tem delo za edinost svete Cerkve.

93.

Osebna naznanila.

Za predsednika osrednjega vodstva dijaških kongregacij lavantinske škofije je imenovan mčg. g. Ivan Bogovič, kn.-šk. konzist. svetnik in profesor na drž. realni gimnaziji v Mari-boru (1. dec. 1932).

Umeščen je bil č. g. Matija Neudauer, provizor pri Sv. Lovrencu v Slov. gor, kot župnik istotam (7. nov. 1932).

Postavljen je bil č. g. Ivan Atelšek, župnik v Braslovčah, za soprovzorja na Go-milskem (15. nov. 1932).

Umrli duhovniki: Vlč. g. Otokar Faussek, vpokojeni duhovnik škofije Hradec Kra-love, ČSR, in misarij pri knežji rodbini Windischgraetz v Konjicah, umrl dne 12. nov. 1932 v Konjicah. Po poročilu nadškofijskega ordinariata na Dunaju je v bolnici usmiljenih bratov na Dunaju umrl dne 13. dec. 1932 mgč. g. Franc Pollak, vpok. vojaški superior in častni ka-nonik lavantinske škofije extra statum. R. I. P.!

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 21. decembra 1932.